LINGUISTIC FEATURES OF ARCHITECTURE TERMINOLOGY

Bianca Ileana Nedeea Geman

Assist., PhD, Technical Construction University of Bucharest

Abstract: The aim of this paper is to examine the linguistic peculiarities of the architecture terminology. Our research underlines the importance held by the paradigmatic and syntagmatic analysis. Consequently, further attention is given to the close analysis of definitions in both general and specialised dictionaries. The language of architecture is the mirror of a dynamic and heterogeneous science.

Keywords: term, architecture, science, language, definition.

Arhitectura, „marea carte a umanităţii” (Victor Hugo), este definită „ştiinţa şi arta de a proiecta şi construi clădiri, grădini, pieţe sau monumente potrivit anumitor proporţii şi reguli determinate de caracterul şi de destinaţia acestora” (DEXI 2007: 125) sau „arta de a construi după legi specifice […]” (D.Art. 1995: 37).

Diferenţierea terminologiilor, din perspectiva tipologiilor ştiinţifice, se bazează pe dihotomia **ştiinţe exacte/ştiinţe umaniste**. După *gradul de obiectivitate* al ştiinţei, se disting *ştiinţele rigide* (*tari, pure, reale*), corespunzătoare *ştiinţelor matematice*, *ştiinţelor naturii*, *ştiinţelor fizice* şi *ştiinţele slabe, uşoare*, corespunzătoare *ştiinţelor sociale*, *ştiinţelor psihologice*, *ştiinţelor artistice* (v. Toma 2006: 398-404). Gradul de interes al publicului larg pentru ştiinţă, determină o altă clasificare a ştiinţelor: ştiinţe cu difuzare şi ştiinţe fără difuzare.

În prezenta lucrare, vom analiza măsura în care **terminologia arhitecturii** este o *terminologie cu difuzare* pentru publicul eterogen ca specializare. Difuzarea terminologică este determinată de interesul persoanelor profane pentru unităţile de lexic specializat, cu efecte asupra cunoaşterii: „interesul vorbitorilor pentru lexicul specializat este tot mai larg, complex şi variat” (Bidu-Vrănceanu 2007: 15).

BDD-V2031 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:43 UTC)

Arhitectura exprimă unităţi ale cunoaşterii cu un *caracter stabil*, indiferent dacă termenii sunt utilizaţi în domeniile specializate sau în limba comună. Complexitatea şi caracterul vast al **arhitecturii** şi al (sub)domeniilor sale, dau naştere unui inventar generos de termeni, care vor fi analizaţi cu scopul de-a recunoaşte caracteristicile formale şi conceptual-semantice ale **terminologiei arhitecturii**.

Subansambluri reprezentative pentru **arhitectură**, sunt:

-termenii *specifici*: AMFITEATRU, ARHITRAVĂ, BISERICĂ, BOLTĂ, CAPITEL, COLOANĂ, CUPOLĂ, PORTIC, TEMPLU, VITRALIU, ş.a.;

-termeni din *construcţii*: ARC, COARDĂ, DIAGONALĂ, PICIOR, RIGLĂ, STATICĂ, ş.a.;

-termenii *matematici* privind reprezentarea în spaţiu: BAZĂ, CORP, DISTANŢĂ, ECHER, FIGURĂ, FUS, MODEL, MODUL, PERSPECTIVĂ, PLAN, PIRAMIDĂ, SECŢIUNE, STRUCTURĂ, ş.a.;

-termeni din *mineralogie* şi *chimie* desemnând numele de materiale: CĂRĂMIDĂ, CIMENT, IPSOS, MARMURĂ, NISIP, PIATRĂ, VAR, ş.a.;

-termeni din alte *ştiinţe umaniste*: COMPOZIŢIE, FORMĂ, IMAGINE, SIMBOL, TEMĂ, ş.a.

Analiza inventarului de *termeni* specifici domeniului **arhitecturii**, presupune şi observarea diferitelor modalităţi de exprimare sau a structurii specifice.

Sub *aspectul expresiei*, termenii din **arhitectură** pot fi:

- *simpli*: ABSIDĂ, BAZILICĂ, BOLTĂ, EDIFICIU, NAOS, ORNAMENT, PILASTRU, PERISTIL, PORTIC, TRANSEPT ;

-*complecşi*: BISERICĂ-HALĂ, CRUCE GREACĂ, CHEIE PANDANTĂ, TURN-LANTERNĂ, ZGÂRIE-NORI.

Termenii simpli se caracterizează prin exprimarea clară şi precisă a conţinutului specializat şi prin importanţa acordată din perspectiva analizei conceptual-semantice, datorită formei de bază clare, ceea ce îi face să fie uşor identificabili în texte şi contexte. Ei pot însă, să fie utilizaţi şi în sintagme specializate formate cu ajutorul adjectivului *arhitectonic*: EDIFICIU ARHITECTONIC, ORNAMENT ARHITECTONIC, dar, şi cu ajutorul altor formanţi: CHEIE DE BOLTĂ, BOLTĂ OGIVALĂ, BOLTĂ ÎN EVANTAI, BOLTĂ BARLONGĂ. Se modifică astfel, la nivel intradisciplinar, referinţa termenului, fiecare sintagmă fiind subordonată semantic centrului sintagmei, termenului simplu.

BDD-V2031 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:43 UTC)

Termenii complecşi se pot clasifica, în funcţie de gradul lor de fixare în *sintagme fixe* şi *sintagme relativ libere*. În texte, sunt unităţi specializate complexe, supuse unui proces de *terminologizare* şi *lexicalizare*, realizat în grade diferite şi, de cele mai multe ori, distincţia e greu de făcut fără informaţii specializate. De aceea, o problemă complicată, cu precădere în terminologia „externă" este cea a identificării unităţilor complexe (Bidu-Vrănceanu 2007: 34-37). Aceste unităţi transmit o parte din sensul lor termenilor pe care le conţin, subliniind aspecte urmărite în analiza **terminologiei arhitecturii**. Dificultatea majoră este considerată de specialişti a fi delimitarea *sintagmelor* de diferite tipuri de *compuse* propriu-zise întrucât criteriile de interpretare se suprapun în mare parte.

Se apreciază că exprimarea prin *unităţi polilexicale* este frecventă în majoritatea terminologiilor, ceea ce se verifică şi în cazul **terminologiei arhitecturii**.

„Unităţile terminologice complexe asigură funcţia denominativă specifică în terminologie şi reprezintă un avantaj în denumirea unui obiect, indicându-i o proprietate marcantă, motivându-i şi condensându-i sensul" (Busuioc şi Cucu 2001: 53).

Termenii complecşi pot să apară în formă simplă, numai în context, cu scopul de a nu repeta deranjant întreaga sintagmă sau din economie de spaţiu. Un exemplu în acest sens este oferit de sintagma BISERICĂ-HALĂ:

„**Biserica Neagră** din Braşov este cea mai mare clădire de cult din România (lungime circa 90 de metri, înălţimea turnului la cruce 65 de metri), cea mai mare BISERICĂ-HALĂ, având toate navele de aceeaşi înălţime, la est de Viena şi una dintre cele mai mari clădiri de cult între "Domul Sf. Ştefan" din Viena şi "Hagia Sofia" din Istanbul şi cel mai mare lăcaş de cult în stil gotic din sud-estul Europei. Cei care nu s-au hotărât încă dacă s-o viziteze sau nu ar trebui să ştie că **Biserica Neagră** nu este celebră doar prin dimensiunile sale ci şi prin alte lucruri: în clopotniţă se află cel mai mare clopot din spaţiul românesc, un clopot din bronz care cântăreşte 6 tone. BISERICA este cunoscută şi pentru marea sa orgă având circa 400 de tuburi, fiind una din cele mai mari din Europa de Sud-Est" (http://www.ziare.com/vacanta/camping-europa/biserica-neagra-minunea-gotica-a-romaniei-357074).

BDD-V2031 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:43 UTC)

Din perspectiva *originii*, termenii pot să provină din:

-limba română – unităţi lingvistice simple sau compuse prin mijloace interne;

-din alte limbi – neologismele.

„Dintre termenii ştiinţifici, majoritatea sînt cuvinte internaţionale […], adică sînt folosite în aproape toate limbile moderne, unde au provenit din elină sau din latină ori au fost create pe baza unor elemente din aceste limbi. Pentru că, în perioada de constituire a terminologiei sale ştiinţifice, limba română literară se găsea sub influenţa mai multor limbi de cultură, numeroşi termeni puteau fi şi - după cum dovedesc faptele – au fost primiţi prin intermediul mai multor limbi" (Ursu 1962: 115-116).

Termenii preluaţi din limbile străine reprezintă o realitate pe care *terminologiile ştiinţifice*, indiferent de domeniile de referinţă, nu pot să-i ignore. *Neologismele* nu au criterii sigure de evaluare, împrumuturile sau creaţiile noi nu pot să fie măsurate, de aceea s-a recurs la fixarea câtorva puncte de referinţă potrivit cărora o unitate lexicală poate avea caracter neologic (cf. Bălan Mihailovici 2009: 112).

Criterii de apreciere ale caracterului neologic al unui termen sunt următoarele:

-*Diacronia*: o unitate este neologică, dacă a apărut într-o perioadă recentă. *Neologismul* este definit drept „unitatea lexicală (semnificat, semnificant sau reuniunea celor două) care a pătruns recent într-o limbă dată" (DSL 2005: 343);

-*Lexicografia*: o unitate este neologică dacă aceasta nu figurează în dicţionare. *Parametrul lexicografic* este considerat important în verificarea statutului de neologism al unui cuvânt sau termen. O unitate este neologică, dacă aceasta apare numai în texte şi nu este înregistrată în dicţionare o anumită perioadă (Bidu-Vrănceanu 1993: 76-80);

-*Instabilitatea sistematică*: o unitate este neologică dacă prezintă semne de instabilitate formală (morfologică, grafică, fonetică) sau semantică;

-*Psihologia*: o unitate este neologică dacă utilizatorii o percep ca pe o unitate nouă, fie ea cuvânt sau simbol.

În ceea ce priveşte **terminologia arhitecturii**, putem remarca prezenţa *neologismelor* care se conformează criteriilor anterior enunţate. Astfel, dintre acestea pot fi enumerate următoarele:

BLOBITECTURA – este neologism pentru că se conformează criteriilor diacronic, lexicografic şi psihologic. Provine din limba engleză, *blobism, blobismus* sau *blob architecture*, fiind un „curent arhitectural în care se dorește obținerea formelor

BDD-V2031 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:43 UTC)

organice, clădirile ajungând să semene foarte mult cu structuri celulare sau cu amibe" (http://tehnocultura.ro/2011/02/03/clădiri-cu-design-incredibil/).

ECLECTISM – este considerat neologism datorită criteriului psihologic, fiind marcat în Marele Dicţionar de Neologisme că provine din limba franceză: „(**arhit., arte**) îmbinare necritică a unor elemente luate din stiluri diferite sau din diferitele mijloace personale de exprimare ale unor artişti consacraţi.(<fr.éclectisme)" (MDN 2006: 323).

ENDONARTEX - „în arhitectura bizantină, spaţiu îngust plasat între naos şi pronaosul propriu-zis (nartex) sau între acesta din urmă şi pridvor (exonartex)" (D. Art.1995: 169), poate fi considerat neologism pentru că respectă criteriul lexicografic (nu este definit în dicţionarele generale); sunt prezentate doar definiţii ale prefixoidului ENDO- în DEXI şi MDN.

GLASVAND – este neologism conform criteriului psihologic şi provine din limba germană – Glaswand < Glas „sticlă", Wand „perete" (DEXI); este definit şi în MDN.

HIGH-TECH - „(**arhit.**) care foloseşte un stil funcţional şi materiale industriale precum oţelul, plasticul, sticla" (DEXI 2007: 855) – este neologism ca urmare a respectării criteriilor diacronic şi psihologic şi provine din limba engleză, *high-tech*.

ZGÂRIE-NORI – corespunde criteriilor diacronic, lexicografic şi psihologic şi provine din limba engleză, *skyscraper = sky + scraper*:

„Un zgârie-nori sau zgârie nori (adeseori chiar zgârienori) este o clădire foarte înaltă, continuu folosibilă până la cele mai înalte nivele ale sale. Deși nu există o definiție propriu-zisă pentru un zgârie-nori, se consideră (mai ales în Statele Unite și Canada) că orice clădire mai înaltă de 150 metri sau 500 de picioare, respectiv una care are cel puțin 30 de etaje, este un zgârie-nori sau chiar cei ce depășesc 80 de metri" (http://ro.wikipedia.org/wiki/Zg%C3%A2rie-nori).

Termenii tehnici, de strictă specialitate, creaţi din necesităţi obiective, cu rol denominativ, se prezintă sub o multitudine de modalităţi de exprimare. Dacă de-a lungul timpului, **terminologia** îşi lua termenii din limba comună, o dată cu „laicizarea ştiinţelor", **lexicul arhitecturii** este influenţat de evoluţia *domeniului*, la nivel ştiinţific,

BDD-V2031 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:43 UTC)

de aceea analiza terminologică trebuie să se adapteze fiecărei modalităţi în care se poate exprima un termen, pentru actualizarea cercetării.

Interesul larg pe care îl prezintă **arhitectura** pentru vorbitorii obişnuiţi, creează impresia falsă de accesibilitate a definiţiilor termenilor. Aşadar, o altă caracteristică importantă a *termenilor din arhitectură,* se referă la statutul lor dublu, în funcţie de nivelul comunicaţional: cel de unităţi lexicale utilizate în *limba comună* şi de elemente de *limbaj specializat*. Din această cauză, necunoaşterea, neglijarea definiţiilor ştiinţifice ale unor termeni specifici din **arhitectură**, duce la o interpretare superficială a sensului specializat. De exemplu, COLONADĂ este definit „ansamblu de coloane dispuse într-unul sau mai multe șiruri, care formează, în cadrul unui edificiu, un peron ori o galerie sau este constituit dintr-o unitate independentă cu rol decorativ” (DEXI 2007: 400) iar PERISTIL este definit „galerie interioară sau exterioară formată dintr-un șir de coloane sau de stâlpi, care mărginește un edificiu, o grădină etc. sau care împodobeşte faţada unei clădiri; ansamblul acestor coloane” (idem: 1430). Aceste definiţii ştiinţifice arată caracterul specializat al termenilor din domeniul **arhitecturii**, strict determinat într-o ierarhie conceptuală interdependentă, de care vorbitorii obişnuiţi nu ţin seama, într-o interpretare superficială determinologizată.

Mulţi termeni din **arhitectură** se caracterizează prin *univocitate* (*monosemantism*), fiind de aceea *decontextualizaţi,* precum ANTEMION („frunză stilizată de caprifoi”), CARIATIDĂ („structură de susţinere în formă de corp feminin înveşmântat“), ELEVAŢIE („oricare dintre feţele verticale ale unei clădiri, fie din exterior, fie din interior ”), MINARET („turn înalt alipit unei moschei, amenajat în partea superioară cu un foișor sau cu un balcon, de unde preoții musulmani cheamă credincioșii la rugăciune”) ş.a. În unele cazuri contextul ajută la decodarea unor termeni strict specializaţi, altfel univoci, decontextualizaţi, precum MIRADOR („încăpere deschisă pe terasele clădirilor, având rol de belvedere”); COLUMELĂ („coloană funerară mică”), cu sens specializat chiar în dicţionarele generale .

Unii termeni *monoconceptuali* şi *monoreferenţiali*, care desemnează materiale de construcţie, îşi întăresc univocitatea prin reprezentări simbolice, non-lingvistice. Analizarea termenilor din *mineralogie* şi *chimie,* care corespund *materialelor de construcţie*, nu apelează întotdeauna la formule, mai ales în cazul nespecialiştilor. Raportarea unor nume MARMURĂ DE PAROS, MARMURĂ DE CARRARA, STICLĂ DE BOEMIA - la un referent anume, precis nu poate fi făcută de oricine,

BDD-V2031 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:43 UTC)

vorbitorii obişnuiţi interpretându-le superficial, determinologizat ca „un anumit tip de marmură” sau „un anumit tip de sticlă”:

MARMURĂ DE PAROS- „(insulă din arhipelegul Cicladelor), albă cu structură zaharoidală lucioasă, utilizată în construcţii de temple şi lucrări de sculptură” (D.Art. 1995: 276);

MARMURĂ DE CARRARA - „(în apropierea oraşului Pisa din Toscana), cu granulaţie fină, compactă, albă translucidă, uneori în nuanţe crem, renumită din antichitate până astăzi” (idem: 277);

STICLĂ DE BOEMIA- „sticlă de cea mai bună calitate, după cristal, constituită din cuarţ pulverizat, var hidrat, carbonat de potasiu şi acid arsenios, este clară şi transparentă ca un cristal de rocă, extrem de uşoară şi poate fi tăiată şi şlefuită în faţete, gravată sau pictată”(ibid.: 325).

Compararea *definiţiilor lexicografice* (DEX, DEXI) cu cele *terminologice* (LEXICON DE CONSTRUCŢII ŞI ARHITECTURĂ, DICŢIONAR DE ARTĂ) prezintă diferenţe semnificative. De exemplu, *definiţia lexicografică* a termenului DOM „catedrală impunătoare, biserică principală în unele orașe italiene, germane, etc.”, neglijează trăsături relevante, prezente în definiţia terminologică, cum ar fi cele referitoare la precizarea stilului arhitectonic: „denumire dată în unele regiuni ale Italiei Centrale şi de Nord sau în ţările de limbă sau de influenţă germană, marilor catedrale, iniţial celor *gotice*, apoi şi celor *baroce* şi *neoclasice* (subl.n.)” (D.Art. 1995: 156).

Unii termeni din **arhitectură** au un caracter strict specializat, tehnic, fiind *monoconceptuali, monosemantici* şi *monoreferenţiali*, precum, HIPOSTIL „sală mare cu plafonul susţinut de coloane (în palatele sau templele egiptene)” (DEXI 2007: 861), MAŞICULI „fortificaţie în formă de galerie în consolă construită la partea superioară a unui zid, a unui turn de cetate sau de castel medieval, prevăzută cu deschideri, prin care se aruncau proiectile sau materiale incendiare” (DEXI 2007: 1103). *Dicţionarele generale* nu indică specializarea prin marca diastratică, apartenenţa la domeniu fiind parţial recuperată de definiţie, într-o mică măsură.

Caracterul *monoconceptual* poate să fie realizat şi în cazurile în care termenii de bază sunt polisemantici în DEX şi DEXI, cu sensuri secundare, figurate, neimportante pentru specialişti în raport cu importanţa conceptului specializat. Din acest punct de vedere, sunt reprezentativi termenii CONSTRUCTIVISM, ORNAMENTICĂ. Sensurile termenului CONSTRUCTIVISM, denumind curente din domenii ştiinţifice distincte, nu

BDD-V2031 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:43 UTC)

pot să fie confundate de specialiştii din fiecare dintre ele, dar pot fi derutante pentru nespecialişti: s.1 „curent artistic european, apărut după Primul Război Mondial în artele plastice, muzică și literatură, care concepe realitatea într-o viziune de forme geometrice, spaţiale, abstractizate şi care luptă pentru puritatea şi simplitatea liniilor, pentru corelarea artei cu tehnica modernă"; s.2.(**arhit**.) „curent în arhitectură care susține că forma arhitecturală trebuie să fie expresia structurii constructive a clădirii"; s.3.(**filos**.) „concepție care recunoaște rolul activ, creator al gândirii în procesul cunoașterii"; s.4 (**mat.**) concepție a școlii intuiționiste din filozofia matematicii potrivit căreia activitatea constructivă, rațional-intuitivă este baza exigenței matematice" (DEXI 2007: 429). Acelaşi tratament al sensurilor apare şi la termenul ORNAMENTICĂ: s.1 (**arhit., a.plast.**) „mod specific unui popor sau unui stil de a concepe și a dispune ornamentele în arhitectură și în arta aplicată; arta ornamentaţiei" şi s.2 (**muz**.) „totalitatea sunetelor care împodobesc linia melodică iniţială" (DEXI 2007: 1336).

Anumiţi termeni din **arhitectură** sunt polisemantici, având mai multe sensuri în acest domeniu. DEXI oferă pentru termenul CLAIRE-VOIE două sensuri corespunzătoare arhitecturii: s.3 „(**arhit.**) „balustradă exterioară de piatră" şi s.4 (**arhit. la bisericile gotice**) „partea de sus, a bisericilor gotice, în care ferestrele, apropiate între ele sau despărțite numai prin menouri ori colonete, formau un etaj ajurat" (DEXI 2007: 376), iar pentru termenul PINACLU, tot două sensuri: s.1 (**arhit.**) „partea cea mai înaltă a unui edificiu" şi s.2**.** (**arhit.**) „coronamentul unui contrafort" (DEXI 2007: 1454).

Alţi termeni sunt polisemantici, în acelaşi domeniu, prin dezvoltarea unor sensuri metonimice (cauza/efect, abstract/concret), precum ABSIDĂ: s.1 (**arhit.**) „nișă semicirculară, care închide nava centrală a unei bazilici romane, în care se află tribuna pentru judecători"; s.2 (**în bisericile occidentale**) „construcţie de formă semicirculară sau de jumătate de poligon regulat, acoperită de o boltă, situată în capătul estic al navei centrale sau pe lateralele acesteia (destinată capelelor personale ale marilor familii); s.3 (**în bisericile ortodoxe; şi absida centrală**) „încăpere semicirculară din extremitatea estică a bisericii, destinată altarului" (DEXI 2007: 5).

Relaţia de *sinonimie* reprezintă un factor de ambiguitate în *terminologie*, precizia comunicării poate să fie afectată, dar se regăseşte în mai multe domenii ştiinţifice. Sinonimia este bine reprezentată prin denumirile de materiale de construcţie: PIATRA PONCE = SPUMĂ DE MARE; CĂRĂMIDĂ DE DIATOMIT =

BDD-V2031 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:43 UTC)

CĂRĂMIDĂ DE DIALIT; FIER BETON = OŢEL BETON. Multe dintre aceste sinonime pot să fie derutante pentru nespecialişti, care nu le cunosc şi nu le pot raporta la un referent unic.

O altă relaţie semantică identificată în analiza terminologică este *antonimia,* care ajută la dezambiguizarea sensului specializat. Această relaţie se regăseşte izolat la nivel contextual: „CONSTRUIREA fără autorizaţie valabilă, îndreptăţeşte la DEMOLARE şi corespunde unui interes public […]" (http://www.zf.ro/proprietăţi/oprescu-despre-demolarea-cathedral-plaza-o-să-respect-legea-10523255).

Hiponimia, relaţia semantică care organizează elementele conceptual-semantice, este reprezentată eterogen atât la nivelul textelor şi contextelor, cât şi la nivelul surselor normative. De exemplu, termenul BOLTĂ care desemnează „parte constructivă destinată să acopere un spaţiu, realizată cu elemente rezultate din translarea unor arce cu trasee diferite, sprijinită pe cel puţin doi pereţi laterali […]. Modalităţile de construcţie, ca şi tipologia, sunt diferite în funcţie de localizarea geografică, material, epocă şi stil" este hiperonim conform D.Art. pentru sintagmele hiponimice: BOLTĂ ÎN PLIN CINTRU, BOLTĂ ÎN LEAGĂN sau BOLTĂ SEMICILINDRICĂ; BOLTĂ ÎN JUMĂTATE DE SFERĂ, BOLTĂ ÎN SFERT DE SFERĂ, BOLTĂ ÎN SFERT DE CILINDRU sau BOLTĂ DE SPRIJIN, BOLTĂ ÎN MÂNER DE COŞ, BOLTĂ ÎN ARC FRÂNT, BOLTĂ MĂNĂSTIREASCĂ, BOLTĂ ÎN OGIVĂ, BOLTĂ SEXPARTITĂ, BOLTĂ STELATĂ, BOLTĂ ÎN REŢEA, BOLTĂ ÎN FAGURE, BOLTĂ ÎN EVANTAI, BOLTĂ CU PENETRAŢII (D.Art. 1995: 72).

Rolul *contextului* este foarte important, în condiţiile mai multor situaţii care pot afecta precizia sensului specializat. Numeroase sintagme specializate exprimă subdiviziuni conceptuale: ARHITECTURĂ CREŞTINĂ, ARHITECTURĂ ROMANICĂ, ARHITECTURĂ RENASCENTISTĂ, ARHITECTURĂ NEOCLASICĂ; DESEN DE ARHITECTURĂ, DESEN DE CONSTRUCŢII, DESEN URBANISTIC.

Terminologia arhitecturii este caracterizată de dependenţa contextuală a numeroşi termeni, fapt care dovedeşte precizia comunicării specializate din acest domeniu. Analiza terminologică confirmă complexitatea demersului de dezambiguizare conceptual-semantică a termenilor, urmare a normării relative a termenilor specifici şi a interdisciplinarităţii ce apare în descrierea unităţilor simple sau complexe. Rezultă

BDD-V2031 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:43 UTC)

importanţa criteriilor lingvistice – paradigmatice şi sintagmatice, în interpretarea sensului specializat.

REFERINŢE BIBLIOGRAFICE:

Bălan Mihailovici, Aurelia, 2009 – *Noţiuni de terminologie. Viaţa cuvintelor şi problemele terminologiei actuale*. Ediţia a II-a. Bucureşti, Editura Oscar Print.

Bidu-Vrănceanu, Angela, coord. 2000 – *Lexic comun, lexic specializat,* Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.

Bidu-Vrănceanu, Angela, 2001 – *Lexic ştiinţific interdisciplinar,* Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.

Bidu-Vrănceanu, Angela, 2007- *Lexic specializat în mişcare. De la dicţionare la texte*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.

Toma, Alice, 2006 - *Lingvistică şi matematică. De la terminologia lexicală la terminologia discursivă,* Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.

Ursu, Neculai, Alexandru, 1962 - *Formarea terminologiei ştiinţifice româneşti,* Bucureşti, Editura Ştiinţifică.

DICŢIONARE:

DEX – *Dicţionar explicativ al limbii române*, ediţia a 2-a, coord. Ion Coteanu şi Lucreţia Mareş, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 1998.

DEXI – *Dicţionarul explicativ ilustrat al limbii române*, coord. Eugenia Dima, Editura Arc & Gunivas, Italia, 2007.

D.Art. – *Dicţionar de artă*, coord. Mircea Popescu, Editura Meridiane, Bucureşti, 1995.

Lexicon de construcţii şi arhitectură, coord. Bălan Ştefan; Mihăilescu Şt. Nicolae, Editura Crişana, 1985.

MDN - *Marele dicţionar de neologisme*, Marcu Florin, Editura Saeculum I.O., Bucureşti, 2006.

BDD-V2031 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:43 UTC)